

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

PRIEBEŽNÁ MONITOROVACIA SPRÁVA O AKTIVITÁCH PROJEKTU

Názov projektu	Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne		
Akronym projektu	KRASCAVE		
Číslo (kód) projektu	ENV SK 1023 KRASCAVE		
Vedúci partner	Štátny Geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava		
Adresa	Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava 11		
Zodpovedná osoba	RNDr. Peter Malík, CSc.		
Kontakty	+421-2-59375416 peter.malik@geology.sk		
Partner	EnviSlovakia, o.z., Bratislava		
Adresa	Pribinova 25, 811 09 Bratislava		
Zodpovedná osoba	Mgr. Erik Werner		
Kontakty	+421 918 555 040 envislovakiaz@envislovakiaz.sk		
Správa číslo	4.	Druh správy	priebežná
Správa za obdobie	1. 10. 2016 – 30.06. 2017		

Táto správa je vyhotovená v slovenskom jazyku

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

I.

V nadväznosti na schválený dodatok č. 3 (AMENDMENT No 3 TO GRANT AGREEMENT FOR PROJECT LIFE11 ENV/SK/001023 KRASCAVE, zo dňa 25.05.2016) pripravilo EnviSlovakia, o.z. v auguste 2016 návrh na zmenu financovania projektu, v súčinnosti s koordinujúcim príjemcom - Štátnym geologickým ústavom D. Štúra. Zmena sa týka najmä úpravy (prerozdelenie) rozpočtovaných finančných zdrojov medzi príspevkom EK a príspevkom MŽP SR tak, aby financovanie jednotlivých aktivít bolo čo najviac združené buď v jednom alebo druhom zdroji financovania, pri dodržaní celkového rozpočtu. Návrh obsahuje aj zmenu navýšenia finančných zdrojov na aktivitu E.1 (na úkor cestovných výdavkov) v dôsledku predĺženia doby trvania projektu o 2 roky a zmenu na možnosť rozšírenia definovania externých služieb (t.j. zabezpečenie drobných upomienkových predmetov s logom projektu), s cieľom umožniť výraznejšiu komunikáciu s miestnym obyvateľstvom (hlavne s deťmi) v rámci aktivity D.1. Návrh na zmenu financovania jednotlivých aktivít bol po odsúhlasení navrhovaných zmien projektovým manažérom RNDr. P. Malíkom, CSc. zaslaný Ministerstvu životného prostredia 4.10.2016. **Žiadosť o zmenu projektu bola schválená 26. júna 2017 Rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 1553/2017-5.4.**

II.

Podrobný popis aktivít realizovaných partnerom v príslušnom období podľa jednotlivých etáp projektu ako sú uvedené v Dohode o spolupráci a výstupy aktivít partnera za dané obdobie

Etapa projektu		
Číslo etapy	A.7	
Názov etapy	Stretnutia s miestnymi obyvateľmi s cieľom objasnenia dôvodov realizácie projektu a potenciálneho rizika ohrozenia zdrojov pitnej vody pre obec	
Plánovaný začiatok a koniec	10/2014	06/2016
Skutočný začiatok a koniec	Prípravná fáza od 07/2014	07/2015

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

Aktivita A7, ktorej cieľom bolo objasniť obyvateľom obce Krásnohorská Dlhá Lúka hlavný dôvod realizácie projektu – ochranu zdroja pitnej vody pre obec s poukázaním na možnosť potenciálneho rizika jeho ohrozenia – je ukončená. Uskutočnili sa stretnutia s miestnymi obyvateľmi, na ktorých bola snaha čo najjednoduchším a najzrozumiteľnejším spôsobom vysvetliť zámer a cieľ projektu, rovnako ako snaha zapojiť do realizácie projektu (aktivít) čo najširší okruh obyvateľov obce. Hlavný zámer aktivity bol síce naplnený, ale dielčia informovanosť a vysvetľujúce stretnutia s miestnym obyvateľstvom, ako aj zástupcami obce prebiehajú prakticky pri každej osobnej návšteve obce Krásnohorská Dlhá Lúka.

Etapa projektu		
Číslo etapy	B.4	
Názov etapy	Vypracovanie pravidiel zlepšenia alebo udržania stavu pre ochranu pôvodných interakcií jednotlivých systémových zložiek v oblasti Krásnohorskej jaskyne; návrh opatrení na zlepšenie a udržanie stavu	
Plánovaný začiatok a koniec	4/2016	3/2017
Skutočný začiatok a koniec	V príprave od 09/2015	
Popis aktivít		
<p>Vypracovaniu návrhu pravidiel zlepšenia alebo udržania stavu pre ochranu pôvodných interakcií jednotlivých systémových zložiek v oblasti Krásnohorskej jaskyne predchádzali konzultácie s pracovníkmi Slovenského vodohospodárskeho podniku - Správy povodia Slanej, Štátnej ochrany prírody – Národného parku Slovenský kras, Správy lesov SR – Odštepny závod Rožňava, Urbariátu a pasienkového pozemkového spoločenstva KDL a so zástupcami miestnej samosprávy obce Krásnohorská Dlhá Lúka, ktoré sa uskutočnili v septembri 2016.</p> <p>Hlavným cieľom opatrení je ochrana zdroja pitnej vody, ale v neposlednej miere aj snaha čo najviac skvalitniť a zlepšiť životné prostredie v regióne.</p> <p>Návrh opatrení nadväzuje na dokument z roku 2012 „Program záchrany – Krásnohorská jaskyňa“, ktorý spracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky v spolupráci so Správou slovenských jaskýň, Liptovský Mikuláš (autor J. Stankovič a kol.).</p> <p>Návrh opatrení (príloha č. 1) je pripravený na odoslanie a pripomienkovanie všetkým zainteresovaným stranám – t.j. Slovenskému vodohospodárskemu podniku Správy povodia Slanej, Štátnej ochrany prírody – Národného parku Slovenský kras, Správy lesov SR – Odštepny závod Rožňava, Urbariátu a pasienkového pozemkového spoločenstva KDL, miestnemu poľovníckemu združeniu, poľnohospodárskym subjektom hospodáriacim na vymedzenom území, miestnej samospráve obce Krásnohorská Dlhá Lúka a starostovi obce. Pripomienky a podnety zo strany oslovených subjektov budú vzápätí vzájomne</p>		

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

konzultované tak, aby bolo možné navrhované opatrenia (po ich odsúhlasení všetkými zainteresovanými stranami) uviesť čo najskôr do praxe a zahájiť proces priebehu ich hodnotenia (v rámci aktivity C.3, C.4 a D.1).

Popis výstupov: Návrh opatrení pre zlepšenie alebo udržanie stavu pre ochranu pôvodných interakcií jednotlivých systémových zložiek v oblasti Krásnohorskej jaskyne (príloha č.1 MS 4).

Etapa projektu		
Číslo etapy	C.3	
Názov etapy	Monitorovanie dopadu komunikačných a projektových aktivít na zmenu správania sa obyvateľov obce a užívateľov pozemkov v okolí jaskyne.	
Plánovaný začiatok a koniec	10/2014	12/2018
Skutočný začiatok a koniec	Prípravná fáza od 08/2014	
Popis aktivít		
<p>V septembri 2016 (rámci druhej fázy monitorovania) boli vypracované dotazníky s 18. otázkami, so zameraním na zdroj pitnej vody v obci, jeho kvalitu, využívanie a ochranu. Anonymný dotazník (v jazyku slovenskom a maďarskom) nadväzoval na prvú, vstupnú etapu projektu (z roku 2014 – 2015), počas ktorej boli obyvatelia (prostredníctvom organizovaných stretnutí a vstupného dotazníka) oboznámení s realizáciou projektu, jeho aktivitami, ale najmä s jeho hlavným cieľom – ochranou zdroja pitnej vody pre obec. Dotazníky boli odovzdané na miestnom úrade, ich distribúciu občanom zabezpečil starosta obce, do poštových schránok v obci ich roznášal obecný asistent. Na miestny úrad bolo odovzdaných 45 vyplnených dotazníkov, čo hodnotíme ako nízku návratnosť (príloha č. 2 MS 4). Na zlepšenie komunikácie s miestnym obyvateľstvom a zabezpečenie vyššieho podielu spätnej väzby v danej problematike pripravujeme nové informačné letáčky, ktoré budeme na jeseň 2017 distribuovať do jednotlivých domácností a prostredníctvom nich vyzývať občanov obce, aby dotazníky vyplnili a motivovať ich k tomu aj možnosťou získať rôzne drobné upomienkové predmety s logom projektu.</p>		
Popis výstupov: Vyhodnotenie dotazníkov – príloha č. 2 MS 4.		

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

Etapa projektu		
Číslo etapy	C.4	
Názov etapy	Monitoring dopadu aktivít projektu na miestny územný rozvoj a zmenu využívania krajiny na miestnej úrovni	
Plánovaný začiatok a koniec	10/2014	12/2018
Skutočný začiatok a koniec	Prípravná fáza od 06/2015	
Popis aktivít: Do akej miery (a či vôbec) budú mať aktivity projektu dopad na miestny a územný rozvoj využívania krajiny bude známe až na základe schváleného dokumentu návrhu opatrení všetkými zainteresovanými stranami a po ich dôslednej implementácie do praxe.		
Popis výstupov: Návrh opatrení pre zlepšenie alebo udržanie stavu pre ochranu pôvodných interakcií jednotlivých systémových zložiek v oblasti Krásnohorskej jaskyne (príloha č.1 MS 4).		

Etapa projektu		
Číslo etapy	D.1	
Názov etapy	Komunikačné aktivity pre obyvateľov obce Krásnohorská Dlhá Lúka za účelom implementácie navrhnutých opatrení v pôdohospodárstve a vo využívaní pozemkov	
Plánovaný začiatok a koniec	10/2014	12/2018
Skutočný začiatok a koniec	Prípravná fáza od 05/2016	
Popis aktivít V snahe informovať čo najväčší počet návštevníkov regiónu o existencii Krásnohorskej jaskyne a o aktivitách projektu boli vypracované on-line dotazníky pre návštevníkov regiónu“ (v jazyku slovenskom, maďarskom a anglickom). Dotazníky sú umiestnené na webovej stránke EnviSlovakia, o.z. a v elektronickej forme boli ponúknuté tiež penziónu Biely kôň v Brzotíne a penziónu Jozefína v KDL. Príprava a implementácia navrhnutých opatrení pri využívaní pozemkov v okolí Krásnohorskej jaskyne a s tým spojené komunikačné aktivity sa netýkajú len samotných obyvateľov obce KDL (úzka previazanosť najmä s aktivitou C3), ale majú významný dosah aj v oblasti turistického ruchu - na návštevníkov, ktorí do regiónu prichádzajú a ktorých (ne)ekologické správanie v danej		

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

oblasti zohráva nemalú úlohu. Vyplnenie dotazníka je motivované možnosťou získania „malého prekvapenia“ vo forme upomienkového predmetu s logom projektu. Spracované bolo priebežné vyhodnotenie dotazníkov (Príloha č. 3 MS 4).

Na základe schválenej zmeny projektu zo strany MŽP SR boli v rámci aktivity D.1 (externé služby) navýšené finančné prostriedky na zabezpečenie rôznych drobných upomienkových predmetov s logom projektu, s cieľom zvýšiť záujem a atraktivitu jednotlivých podujatí, ako aj v snahe získania motivácie pre spätnú komunikačnú väzbu s verejnosťou. Schválená zmena upravuje aj počet informačných letákov na 500 ks (predpoklad distribúcie pre obec Krásnohorská Dlhá Lúka 150 ks, pre širší región 350 ks), ktoré budú pripravené a distribované k termínu ukončenia projektu.

Navrhnutý bol grafický návrh (Príloha č. 4 MS 4), ktorý bude na upomienkových predmetoch (tričká, textilné tašky, podpivníky, prívesky) a spracovaný dizajn magnetky (séria Slovenské jaskyne), pri ktorých bude na rube magnetky umiestnené logo projektu.

Popis výstupov

Štatistické vyhodnotenie on-line dotazníkov pre návštevníkov regiónu – Príloha č. 3 MS 4
 Spracovanie grafického návrhu pre upomienkové predmety – Príloha č. 4 MS 4

Etapa projektu

Číslo etapy	D.6	
Názov etapy	Inštalácia informačných tabúlí	
Plánovaný začiatok a koniec	7/2014	3/2016
Skutočný začiatok a koniec	7/2014	5/2016

Popis aktivít

Aktivita je ukončená.

Etapa projektu		
Číslo etapy	E.1	
Názov etapy	Manažment projektu	
Plánovaný začiatok a koniec	01/2013	12/2018
Skutočný začiatok a koniec	01/2013	

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

Popis aktivít

Koordinátor projektu a finančný manažér za EnviSlovakia, o.z. (ako projektový partner a pridružený príjemca projektu) priebežne spolupracuje a koordinuje svoje aktivity finančného charakteru s projektovým manažérom z ŠGÚDŠ, ktorý celý riadenie projektu zastrešuje a zabezpečuje.

V nadväznosti na schválený dodatok č. 3 (AMENDMENT No 3 TO GRANT AGREEMENT FOR PROJECT LIFE11 ENV/SK/001023 KRASCAVE, zo dňa 25.05.2016) a schválenú zmenu projektu (zo strany MŽP SR č. 1553/2017-5.4) dochádza k úprave (prerozdeleniu) finančných prostriedkov, aby boli finančné prostriedky na jednotlivé aktivity čo najviac združené v rámci jednotlivých zdrojov financovania (EÚ, MŽP SR, ENVI Slovakia). Súčasťou zmeny je aj navýšenie finančných prostriedkov pre aktivitu E.1 (na úkor cestovných výdavkov) v dôsledku predĺženia doby trvania projektu o 2 roky a doplnenie špecifikácie externých služieb aktivity D.1 vo forme zabezpečenia drobných upomienkových predmetov s logom projektu (Príloha č. 4 MS 4), s cieľom umožniť výraznejšiu komunikáciu s miestnym obyvateľstvom (hlavne s deťmi). Zmeny v rozpočte nemajú dopad na celkovú výšku pridelených finančných prostriedkov.

Prehľad čerpania finančných prostriedkov k **31.12.2016** (zúčtované v ŽoP č. 1 až 3):

EK:	11 975,63 Eur (miera čerpania 51,28 %)
MŽP SR:	6 956,65 Eur (miera čerpania 35,04 %)
ENVI Slovakia	3 398,14 Eur (miera čerpania 35,76 %)

Za obdobie **január až jún 2017** boli finančné prostriedky čerpané len na personálne náklady (zatiaľ nezúčtované):

EK:	497,75 Eur
MŽP SR:	1 347,56 Eur
ENVI Slovakia	1 502,25 Eur

II.

Problémy pri realizácii aktivít v sledovanom období a ich riešenie (ak je možné uviesť priradenie k etape projektu)

Zdlhavý proces schvaľovania zmeny projektu zo strany MŽP SR čiastočne pribrzdil naplánované komunikačné aktivity (D.1).

VI.

Najdôležitejšie aktivity plánované na nasledujúce obdobie podľa jednotlivých etáp projektu

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

Etapa projektu		
Číslo etapy	B.4	
Názov etapy	Vypracovanie pravidiel zlepšenia alebo udržiavania stavu pre ochranu pôvodných interakcií jednotlivých systémových zložiek v oblasti Krásnohorskej jaskyne, návrh opatrení na zlepšenie a udržanie stavu pozemkov	
Plánovaný začiatok a koniec	4/2016	3/2017
Skutočný začiatok a koniec	V príprave od 09/2015	
Popis aktivít		
Zaslanie návrhu opatrení na zlepšenie a udržanie stavu jednotlivých zložiek v oblasti Krásnohorskej jaskyne na pripomienkovanie zo strany oslovených subjektov, vyhodnotenie pripomienok, konzultácie, príprava a spracovanie finálneho dokumentu, ktorý bude čo najviac spĺňať predpokladaný zámer – neohrozovať zdroj pitnej vody a zlepšiť, resp. udržať kvalitu životného prostredia v danej oblasti.		
Popis výstupov		
Súbor navrhnutých opatrení vo forme správy.		

Etapa projektu		
Číslo etapy	C.4	
Názov etapy	Monitoring dopadu aktivít projektu na miestny územný rozvoj a zmenu využívania krajiny na miestnej úrovni	
Plánovaný začiatok a koniec	10/2014	12/2018
Skutočný začiatok a koniec	Prípravná fáza od 06/2015	
Popis aktivít		
Informačné stretnutia s miestnymi podnikateľskými subjektami, oboznamovanie s pripravovanými opatreniami a následný monitoring dopadu aktivít projektu.		

Etapa projektu		
Číslo etapy	D.1	
Názov etapy	Komunikačné aktivity pre obyvateľov obce Krásnohorská Dlhá Lúka za	

Zavedenie trvalo udržateľného využívania podzemnej vody v podzemnom krasovom systéme Krásnohorskej jaskyne

Priebežná monitorovacia správa o aktivitách projektu

	účelom implementácie navrhnutých opatrení v pôdohospodárstve a vo využívaní	
Plánovaný začiatok a koniec	10/2014	12/2018
Skutočný začiatok a koniec	Prípravná fáza od 05/2016	

Popis aktivít

- Vypracovať pútavé informačné letáčky o aktivitách projektu a distribuovať ich do každej domácnosti v obci Krásnohorská Dlhá Lúka.
- Realizovať prieskum trhu na nákup upomienkových predmetov s dodaním vlastného grafického návrhu (tričká, pláténé tašky, podpivníky, magnetky, privesky) a následný výber dodávateľa.
- Zorganizovať stretnutie s obyvateľmi obce (rodiny s deťmi), informovať ich o návrhu opatrení na zlepšenie ochrany vodného zdroja, motivovať ich súťažou a možnosťou získať upomienkový predmet.

Potvrdzujem správnosť informácií a dát uvedených v tejto monitorovacej správe.

Vypracoval/a:	RNDr. Ľudmila Rojkovičová
Podpis a pečiatka¹:	Mgr. Erik Werner Predseda združenia EnviSlovakia, o.z.
Dátum:	26. 07. 2017

¹Statutár alebo kontaktná osoba.

Prílohy k MS č. 4:

- 1/ Návrh opatrení pre zlepšenie alebo udržanie stavu pre ochranu pôvodných interakcií jednotlivých systémových zložiek v oblasti Krásnohorskej jaskyne (A / B.4)
- 2/ Vyhodnotenie dotazníkov pre obyvateľov KDL (A / C.3)
- 3/ Vyhodnotenie on-line dotazníkov pre návštevníkov regiónu (A / D.1)
- 4/ Grafické návrhy na upomienkové predmety (A / D.1)